

Avstrijsko vojno po- ročilo.

Napad naših letalcev v Albaniji na laško letališče.

Dunaj, 8. avgusta. (K. u.) Uradno.

Na italijanski fronti nobenih večjih bojov.

V Albaniji je napadla letalska skupina kop-
nih in pomorskih letalcev z bombami italijansko
letališče vzhodno Valone. Veliki oblaki ognja in
dima so bili znaki uspele akcije.

Šef gen. štaba.

Uradno poročilo mornaričnega od- delka avstrij. voj. ministrstva.

Nečuvena kršitev mednarodnega prava.

Dunaj, 8. avgusta. (K. u.) Uradno.

Dne 8. avgusta dopoldne so napadli letalci
z bombami bolniško ladjo „Baron Call“, ki je
križarila zunaj draškega pristanišča. Od 16 bomb
je padlo 13 v neposredno bližino ladje, toda k
sreči je niso zadele. Istega dne popoldne pa je
napadel bolniško ladjo s skoro 1000 bolniki na
krovu med vožnjo proti severu na višini Dulcigno
neki sovražni podmorski čoln s tremi torpedi. En
torpedo je zadel ladjo, ne da bi se razpočil,
druga dva sta letela mimo. C. in kr. vojno mini-
strstvo, mornarični oddelek, je ukrenil potrebne
korake, da pro estira proti tej nečuvni kršitvi
mednarodnega prava.

Italijansko uradno poročilo.

Dunaj, 8. avgusta. (Uradno.) Iz italijanskega
vojnege stana javljajo: Na vsej fronti običajno
obojestransko delovanje artilerije. Naše baterije
so obstreljevale s koncentričnim ognjem gibajoče
se kolone z blagom in čete za fronto. Na asijski
ravnini med Astico in Brento so naše čete v ognju
uspešno sunile proti prvim črtam sovražnika v
in so mu povzročile izgube. Privedle so nekaj
ujetnikov. V zračnem boju smo sestrelili 6 sov-
ražnih letal.

Albanska fronta.

Ob Semiju je odkrila naša kavalerija na
patrolji sovražno kolono, jo je napadla in uničila.
Nasprotnik je pustil mnogobrojne mrtvece na
ozemlju. Ujeli smo 72 sovražnikov in zaplenili
5 strojnih pušk.

Skrb pred bližnjimi dogodki.

Bern, 8. avgusta. Čuje se, da v političnih
krogih antante mnogo govore o bližnji ofenzivi
Avstrijcev proti Italijanom. Smo pred novim po-
izkusom prodreti italijanske črte.Curih, 7. avgusta. „Zürcher Tagesanzeiger“
poroča, da sta na vojnem posvetu v Pione general
Diaz in ministrski predsednik opozorila na bližnje
velike dogodke.Curih, 7. avgusta. „Neue Z. Ztg.“ poroča:
General Diaz se je mudil nekaj dni v Rimu in
je imel dolge razgovore z ministrskim predse-
dnikom in drugimi ministri. Odšel je zopet na
fronto. Tudi ministrski predsednik Orlando in
vojni minister Zuppelli sta odpotovala na fronto.

Nemško vojno poročilo.

Berolin, 8. avgusta. (K. u.) Uradno.

Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta.

Na obeh straneh Lyse smo odbili delne na-
pade Angležev. Južno Somme je izvajal sovražnik
silne protinapade proti novi črti na obeh
straneh ceste Bray—Corbie. Bili so zavrnjeni.
Tekom noči začasno oživelo artiljerijsko delovanje
in poizvedovalni spopadi. Zahodno Montdidierja
se je izjalovilo delni napad francozov.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Med Soissonom in Reimsom je streljanje le
mimogrede oživelo. Manjši infanterijski boji ob
Aisni in Vesli in severno Reimsa.

Vojna skupina vojvode Albrehta.

V Vogezih uspešni sunek v sovražne posto-
janke ob Schratzmännelle.Poročnik baron von Boeringk si je priboril
svojo 20. zmago v zraku.

v. Ludendorff.

Uradno poročilo nemške mornarice.

Nemški podmorniki potopili 3 velike parnike.

Berolin, 8. avgusta. (K. u.) Uradno.

Poveljnik nekoga našega podmorskega čolna,
kapitanski nadporočnik von Schrader, je poško-
dovl ob severni obali Irske močno zavarovani
parnik „Justitia“ (32.000 br. r. ton) z večimi tor-
pedi ter je tako ostro zadel ladjo, da jo je končno
naslednjega dne lahko potopil drugi podmorski
čoln pod poveljstvom nadporočnika von Euchte-
schell, dasi je krilo „Justitia“ 18-rušilcev in 17
nibiških parnikov. Radi slične konstrukcije smo
mislili, da je to bivši nemški parnik „Vaterland“.
Podmorski čoln je razstrelil na zahodni obali
Anglije poleg tega še dva večja parnika (eden jebil tipa „Franconia“, 18.000 ton) iz srede močno
zavarovanega spremstva, skupno okroglo 57.000
ton.

Šef adm. štaba mornarice.

Nemci zopet pritiskajo.

„Daily Telegraph“ poroča s Francoskega,
da hoče sovražnik svoje pozicije na vzhodnem
bregu reke Ancre braniti. Podrl je vse mostove
južno in severno od mesta. Nemško topništvo
močno strelja na celi črti ob Vesli, sovražnik se
tudi močno brani z ročnimi granatami in stroj-
nimi puškami. Nemški letalci obstreljujejo so-
vražne črte.Curih, 7. avgusta. „Temps“ pravi, da vo-
dijo Nemci sedaj zopet posebne elitne čete na
fronto in da se te čete močno razlikujejo od
prejšnjih manj izvežbanih čet. Naravnost neizčrpe
so nemške zaloge strojnih pušk. Nemško armad-
no vodstvo ima sedaj tudi mnogo težkih topov
najmoderneje konstrukcije, med njimi več dale-
kosežnih topov, takih, ki obstreljujejo Pariz.

Protest proti žrtvam.

Pariški poslanec Lucien le Troyer se v „Jour-
nal de Peuple“ upira vpoklicanju letnika 1920
in piše: „Kako neki moreta imeti parlament in
vlada tako malo smisla za resnični patrijotizem.
Ostuden materijalizem in brezmejen pesimizem
sta žalibože zožila čut prave ljubezni do domo-
vine na omejeno ozemlje, na nekaj metrov dra-
gocene zemlje, kjer se koplje že toliko trupel in
ki zahteva še novih mrtvecev. A ne samo domo-
vina je na kraju svojih sil, ampak tudi francosko
pleme pa je bolj dragoceno nego domo-
vina. Patrijotizem ni le to, da kličemo letnike,
ampak tudi to je patrijotizem, da jih štedimo.
Pogoj življenja domovine je, da jo branimo proti
politiki, ki napravlja na fronti iz vsega grobišče,
v zaledju pa ustvarja eno samo veliko vojašnico.
Clemenceau se čuti dobrega patrijota, ker si je
v svoji pisarni potegnil na ušesa kapo policaja.“

Lloyd George o silah Anglije.

Nad 6 milijonov mož.

London, 7. avgusta. V svojem govoru je v
spodnji zbornici povedal Lloyd George: Ko se je
pričela vojna, je imela britanska mornarica vsega
2½ milijona ton, ki so se sedaj pomnožile na
8 milijonov. Do sedaj je bilo uničeno 150 pod-
morskih čolnov. Za službo pri mornarici treba
poldruga milijona mož. Od avgusta 1914 je
zbrala Anglija za službo v armadi in mornarici
z vseh tistih mirovnih moštvo 6¼ milijona vojakov.
O nemški ofenzivi je izjavil Lloyd George, da so
izgube sovražnikov na mrtvih, ranjenih in ujetih
in na materialu znatne.V mesecu pred bitko so Angleži poslali
355.000 mož preko kanala na fronto; v juliju pa
je bilo 305.000 Amerikancev v Evropo transpor-
tiranih, med njimi 185.000 na angleških ladjah.
Prezgodaj bi bilo reči, da je nemška moč izčr-
pana, kajti oni še imajo vselej silne rezerve.
Vendar pa se lahko reče, da ne bodo nikoli več
v toli ugodnem položaju, kakor so bili dne
21. marca.Koncem govora je rekel Lloyd George:
Ljudje, ki so zakrivilo vojno, so še vedno; a oni
ne morejo dobiti mira, dokler odločujejo v zboru
sovražnikov.

Amerikanci ne marajo trgovinske vojne.

Bern, 8. „Nat. Ztg.“ javlja: Amerikanski
listi, tudi oni iz obližja Wilsonovega se postav-
ljajo proti govoru Lloyda Georgea. Vlada noče
ničesar čuti o trgovinski vojni po sklepu miru.
„World“ posebno poudarja Lloyda Georgea pri-
znanje, da Amerika še ni privolila v poznejo tr-
govinsko vojno z Nemčijo.

Amerikanci grade ladje.

Washington, 8. avgusta. Urad za paro-
plovbo javlja, da je bilo v juniju spuščeni na
morje 631.944 ton; v celem letu do sedaj pa
7.719.536 ton.Rotterdam, 8. avgusta. Iz Washingtona po-
ročajo, da je predsednik obeh vojnih odsekov
kongresa izjavil, da se nada, da bo nova pred-
loga o branbi dežele do septembra rešena, kar
bi značilo, da se ameriška vojna sila pomnoži
za 2½ milijona mož.

Lloyd Georgea poziv Srbom.

„Vzdržati!“

Haag, 7. avgusta. „Holl. Nieuwe Bureau“
javlja, da je Lloyd George kakor na britanski
narod tudi na srbski narod naslovil telegram, s
katerim jih nujno poziva, naj vzdrže do dneva
osvoboditve.

Kongres socialistov.

Curih, 8. avgusta. „Le Journal“ javlja, da
se bo vršil od 8. do 12. novembra v Haagu kon-
gres socialistov. O izdanih potnih listov socia-
listom se bo posvetovala francoska zbornica 28.
septembra.Rotterdam, 8. avgusta. „Morningpost“ javlja,
da je zveza delavcev v Gladstoneu povabila lorda
Lansdowna, da bi govoril na javnem zborovanju
o sporazumu, kakor ga on zagovarja.

Ukrajina in Rumunija.

Kijev, 8. avgusta. Listi poročajo, da je
Ukrajina predala Rumuniji noto, s katero se stri-
nja z ureditvijo diplomatskih zastopstev v Buka-
rešti in Kijevu. Da uredi nekatera gospodarska
vprašanja, pošlje romunska vlada posebno odpo-
slanstvo v Kijev.

Hetmanstvo na Ukrajini.

Hamburg, 8. avgusta. „Hamb. Tabl.“ poro-
ča iz Kijeva v večeraj objavljenem odloku, glasom
katerega se določa, da mora hetmana, če bi bil
on kakorkoli zadržan v izvrševanju svojih dolž-
nosti, zameniti regentski svet treh mož, da to ni
kakor trde soc. revolucionarji, poizkus uvesti za-
kon o naslednjem pravu hetmanstva, ampak samo
odlok v svrhu rednega izvrševanja vladnih poslov.

Rumunski ministri pod obtožbo.

Bukarešta, 7. avgusta. Pred glasovanjem o
obtožbi ministrstva Bratianovega se je vršila de-
bata, v kateri so izjavili obtoženci, da ne pripo-
znajo postavnosti sedanjega parlamenta. Ni mnogo
manjkalo, da niso dvignili proti njim nove ob-
tožbe zaradi razžalitve zbornice. Predsednik je
izjavil, da imajo opraviti z obupanimi ljudmi, ki
zbornice ne morejo razžaliti.Bukarešta, 7. avgusta. Zbornica je sklenila
s 119 glasovi, da se postavi 5 članov kabineta
Bratianovega na zatožno klop.

Regulacija mej na iztoku.

Krakov, 8. avgusta. Iz Varšave javljajo:
Med nemško vlado in vlado sovjetrov je sklenjen
dogovor, glasom katerega se preloži iztočna meja
od Nemcev zasedene ozemlja dalje proti iztoku.
V soglasju s tem dogovorom so zasedle nemške
čete Vitebsk in Smolensk.

Nemško-finski pohod proti murmanski obali.

Kodanj, 7. avgusta. „Afton Bladet“ poroča:
Kem je postal angleška garnizija, ojačena z rdečo
gardo, ki je prešla k antanti. Mesto je obdano
s strelskimi jarki in je spremenjeno v nočno trd-
njavo. Kem je zato važen, ker železnica, ki tu
teče iz Petrograda ob murmanski obali, pelje do
Belega morja. Severozapadno se nahajajo aliiranci
v Kandalalaški, kjer so angleške, francoske, srbske
in ruske čete. Stevilne antantne bojne ladje stra-
žijo murmansko obalo. Kakor je videti, bodo
nemško-finske čete začele dogovorno z veliko-
rusko vlado boj s temi antantnimi oddelki.

Usoda ruske revolucije.

Lenin izgublja upanje.

Stockholm, 8. avgusta. V Moskvi je govoril
Lenin in je povedal, da je sedanji sovražnik an-
gleško-francoski imperijalizem. Priobčil je razbur-
jajočo vest, da se je sovražnikom posrečilo pre-
govoriti sovjet v Baku proti boljševikom in pri-
dobiti večino, ki se je poslužila v svrhu zaščite
mesta Baku proti Nemcem angleških čet. Lenin
je govoril o uspehih proti protirevolucionarjem
in je končal z besedami: Sedaj se odločuje usoda
ruske revolucije.Berlin, 8. avgusta. „Berl. Tgblt.“ poroča iz
Stockholma: Čehoslovaki, ki počasi, pa sigurno
prodirajo proti zahodu, osvajajo eno mesto za
drugim, sovjete odstavljajo in razpuščajo rdečo
gardo, se čutijo zdaj, ker jih podpirajo Japonci,
tako močne, da so poslali sovjetski vladi ultimatum.
Z njim grozijo, da bodo Rusijo popolnoma iz-
stradali, ako bo skušala sovjetska vlada prodirati
s svojimi četami na Ural, da bi zopet obnovila
odstavljene sovjete.

Telesna straža Lenina in Trockega.

Kodanj, 8. avgusta. Glasom poročil iz
Moskve so odkrili zaroto proti Leninu in Trockemu,
ki sta se radi tega obdala s telesno stražo,
katera šteje tisoč mož. To so nemški vojni ujet-
niki, ki jim poveljuje oficir.

Antanta v Arhangelsku.

Curih, 8. avgusta. „Secolo“ javlja, da so
antantne čete v Arhangelsku za sedaj močni celi
dve diviziji.

Antanta posojuje Kitajcem.

Curih, 7. avgusta. Iz Novega Jorka se po-
roča: Japonske, francoske, angleške in ameri-
ške banke so sklenile skupno dati Kitajski po-
sojilo.

Splošna ljudska mobilizacija.

Curih, 8. avgusta. Glasom poročil iz Petro-
grada se je vršil shod delavcev petrograjskih
tvornic, ki je sklenil, da se naj pošlje delegate v
Moskvo k vladi sovjetrov, da bi zahtevali splošno
ljudsko mobilizacijo.

Vzhodne fronte ne bo?

Bern, 7. avgusta. „Journal de Geneve“ piše:
Da bi se zopet upostavila ruska fronta, ne misli
nihče. Zavezniki zasledujejo z intervencijo le dva
cilja: 1. Da pridejo Čehoslovakom na pomoč, 2.
da spravijo bogati plen, katerega je antanta na-
pravila na murmanski obali na varno. „ManchesterGuardian“ priznava, da noče noben ruski vojak
več iti na vojno.

Kako so Ruse varali.

Novi list „Mir“ priobčuje tajno brzojavko
bivšega vojnega ministra Kerenskega na vnanjega
ministra Tereščenkina z dne 20. junija 1917, kjer
se pritožuje Kerenski, da so poslali zavezniki
Rusiji večino nerabnih topov. 35 odstotkov vseh
topov ni vzdržalo dva dni srednje močnega stre-
ljanja.

Soška fronta.

Po zmagovitem pohodu našem v Italijo se
je pomaknila bojna črta daleč naprej v rodovito
beneško ravan. Naša narodna bojna črta je pa
ostala tam, kjer je bila pred vojsko in mi imamo
še vedno narodno soško bojno črto.Ko je ob Soči utihnilo gromenje topov, je
bilo šele mogoče mirno pregledati, kakšno veli-
kansko materijelno škodo je napravila vojska v
solnčni goriški deželi. Hiše razdejane, polja raz-
grebena in razdrta, gozdovi okleščeni od sekir in
granat, vinogradi prepreženi z bodočo žico nam-
esto z rodovitnim trjem. Vse ena sama velika
uničena puščava, polna grozečih ročnih granat in
neeksploziranih izstrelkov, kakor da bojna smrt
še vedno čuva svoje divje torišče.Žalost je vzbujal v srcih spomin na nek-
danjo lepoto teh opustošenih krajev, a isti spo-
min nam je vzbujal zopet veselo upanje. Veselo
upanje, da more in mora postati ta dežela zopet
lepa in krasna, zopet cvetoča in blesteča kakor
nekdanj. Samo dela je treba, in zopet dela in dela.Jasno je, da more na takih bojnih ruševih
naj gojiti upanje na lepše čase samo tisti, ki se
ne plaši ne dela ne gladu, kdor je podjeten in
vztrajen do skrajnosti in komur je zemlja nad
vse. Ravno tako jasno je pa tudi, da mora ta
zemlja, kadar bo zopet rodila iz dela blagoslov
in blagostanje, postati in biti last tistega, ki jo
je s svojim delom ustvaril iznova.Slovenski živelj na Goriškem je bil prvi, ki
se je začel vračati v svojo staro porušeno do-
movino in jo dvigati. Ker je pa slovenski živelj
bil prej omejen na manj rodovitnih del dežele,
zato je bil že v mirnih časih mnogo ekspanziv-
nejši od italijanskega. To je pojav, ki ga opazu-
jemo pri vseh narodih, ki nimajo dovolj svoje
rodovite zemlje. Furlani se vračajo v svoja do-
movja v manjši meri. Kaj je naravnejše, da na
njihovo mesto sili Slovenec? Kjer bodo pa Slo-
vinci ustvarjali novo blagostanje, tam ga bodo
po vsej pravici ustvarjali za sebe in ne za druge.
Kdor koplje granate, naj žanje tudi klasje in ga
tudi bo.Za deželnega glavarja goriškega je to seveda
neprijetno dejstvo. Kot deželni glavar se mora
veseliti dejstva, da se dežela sploh obdeluje in
dviga, kot Italij na ga pa boli dejstvo, da ustvar-
jajo novo življenje skoraj sami Slovenci. To je
neprijeten precep, a izmuznil se iz njega ne bo
z nobenimi pritožbami v svojem laškem glasilu.
Slovenski živelj ne bo držal samo svoje stare
soške fronte ampak bo tudi napredoval, ne z
bojno silo, ampak z mirnim in vztrajnim delom.Za Gorico pa stokata dva: Nemci in Lahi.
Nemci, ki sploh med prebivalstvom nimajo no-
benega naravnega zaledja, ki bi jih dvigalo in
krepilo, ampak so samo umetni privesek mestu,
Lahi pa pogrešajo preveč svojih vodilnih mož,
ker ti delajo danes raje na Laškem visoko poli-
tiko kakor da izgubajo doma ročne granate iz
vrtov. Tudi Nemci so danes v neprijetnem polo-
žaju: na eni strani zabavljajo kot „staatterhalten-
des Element“ nad iredento, na drugi strani jih
pa obžiga spomin, da so sami bili tisti, ki so v
Gorici Lahom pomagali do gospodarstva nad me-
stom! Mi zadnjih občinskih volitev v Gorici še
nismo pozabili.Nekoliko nad Trstom prehaja soška fronta
v jadransko. „Reichsposta“ pravi, da drži to fronto
tržaški namestnik g. Fries-Skene, katerega čez
mero hvali, kako se je povzdignil patrijotičen
duh v Trstu in v Primorju za njegovega urado-
vanja, koliko so Tržačani podpisali vojne po-
sojila, kako je dobro preskrbel Trst itd. Ker be-
remo tam mnogo podatkov, ki so dostopni le
njemu, oziroma le ožjemu krogu ljudi, zato iz-
gleda cela stvar tako, kakor da je pisal ta hvalo-
spev sam, ali pa človek iz njegove okolice, ki
boleha na želji po kakem kržcu. Mi bi svetovali
gospodu namestniku, oziroma njegovemu glas-
niku, naj se preseli za nekaj časa incognito ne-
koliko na kvarnerske otoke ali pa v srednjo Istro
kam. Tam bo videl, kdo drži jadransko fronto,
kdo je tisti, ki očito in odkrito priznava zvestobo
do države in vladarja. Seveda bo to videl le, če
sname prej svoja nacionalna očala in si natakne
objektivna in nepristranska. Potem bo videl ne
le tega, kaj je storil, ampak tudi, kaj bi bil mor-
al že zdavnaj storiti in kar bo danes ali jutri
moral. Jadransko fronto smo držali, jo držimo in
jo bomo držali mi, Slovenci in Hrvatje, in koli-
kor prej bodo tržaški namestniki to uvideli, toliko
bolje bo zanje. Soško in jadransko fronto bomo
držali pa brez nepoštenih in zavratnih sporazu-
mov z Lahi, ker ne maramo priti v tako poli-
tično zadrego, kakor danes Nemci, ki so nekdanj
blagoslavljali, kar morajo danes hočeš nočeš od-
klanjati.

Po domovini.

Slovenski poveljevalni jezik pri prostovoljnih strelcih. V prvi polovici leta 1915. se je vršila v Ljubljani velevažna konferenca zaradi organizacije kranjskih prostovoljnih strelcev. Pri tej priliki so merodajni faktorji povedali, da jim je z visokega in Najvišjega mesta zagotovljeno, da bodo imeli kranjski prostovoljni strelci slovenski poveljevalni jezik, kakor so ga imeli poljski in ukrajinski legijonarji. Ko so se pozneje stvorile čete prostovoljnih strelcev, katerim je na čelo stopil vitez Pogačnik, nismo nikdar več slišali o slovenskem poveljevalnem jeziku, nego je postal in ostal tudi pri naših prostovoljnih strelcih poveljevalni jezik nemški. Ne vemo, kakšno vlogo je igral za to, da se je uvedel nemški jezik, vitez Pogačnik. Toliko pa vemo, da je znana gonja proti deželnemu odboru kranjskemu izdala bodisi resnično ali neresnično vest, da se je slovenski državni poslanec in član Jugoslovanskega kluba, Josip vitez Pogačnik zavel za to, da bodi poveljevalni jezik nemški. Na Dunaju so predlagali, da se najprej odstrani s kranjskega predsedniškega mesta baron Schwarz, o katerem so rekli, da je baje vsled uradnega in osebnega občevanja tako vezan, da mu ne bo mogoče nastopiti uspešno proti dr. Šusteršiču in deželnemu odboru. Zato je moral najprej proč baron Schwarz in na njegovo mesto grof Attems, ki je imel nasproti dr. Šusteršiču in deželnemu odboru proste roke. Od tega moža so pričakovali, da jim izposluje razpust deželnega odbora in komisarjat v deželni hiši kranjski. Zanimivo poročilo, ki je o tej stvari šlo na Dunaj, pravi, da bi bil najpripravniji kandidat za komisarja Josip vitez Pogačnik. To so pripovedovali po Ljubljani tudi razni dr. Tavčarjevi pandurji. Posebno usposobljenost viteza Pogačnika za to mesto so utemeljevali s tem, da je pristaš takrat edine Slovenske ljudske Stranke, ki je pa ob enem priljubljen tudi pri liberalcih, a ga tudi prav dobro trpé (können recht gut leiden) kranjski Nemci, ker se je on potezal z vojaškimi funkcionarji vred zato, da bodi poveljevalni jezik kranjskih prostovoljcev nemški. Tako dotično poročilo, ki je šlo na Dunaj, ki pa s svojega namena ni doseglo. Beležimo to kot vestni časnikarji.

Slovenska pridiga za ljubljansko realko. Večkrat sem opazoval ljubljanske realce pri božji službi. Med pridigo se mi je videlo, da pazijo na vse kaj drugega, kot na besede govornikove: govore, smejaajo se, berejo razne stvari i. t. d. Odkar je novi ravnatelj Cora na zavodu, je precej boljše. Govoril sem s profesorjem in učenci o tem čudnem vedenju. Odgovori so bili približno sledeči: Nemškim dijakom za pridigo sploh ni veliko, slovenski, ki bi jo radi poslušali, je pa ne razumejo ali težko razumejo, ker je nemška. Tem nezdravim razmeram naj se napravi vendar konec s tem, da se da slovenskim dijakom slovenske pridige! (Opomba uredništva: Zastopniki deželnega odbora in knezoškofijski ordinarijat so v deželnem šolskem svetu opetovano zahtevali uvedbo slovenskih pridig za slovenske dijake. Zadevo ima sedaj rešiti naučno ministrstvo, kjer leži že več mesecev. Sicer pa pravi neka postavna določba, da mora biti slovenska pridiga za one dijake, ki dobivajo pouk iz krščanskega nauka v slovenskem jeziku, t. j. za prva dva letnika. Zato ni treba kake ministrske dovolitve, ker to že itak postava določa. Slovenski dijaki prvih dveh letnikov realke so tedaj že skozi vrsto let prikrajšani za svojo postavno pravico, poslušati nedeljske pridige v svojem materinskem jeziku).

Zbiranje perila. Prejeli smo: Glavna zbiralnica perila v Ljubljani za čete, ki se vračajo iz ujetništva, v Ljubljani vlijudno naznanja prebivalstvu kronovine Kranjske, da zaključuje zbiranje perila. Na Kranjskem se je doslej nabralo 870 moških srajc, 826 moških spodnjih hlač ter 9.245 K 84 v daril v denarju; in sicer: v Ljubljani 360 srajc, 250 hlač in 3.579 K 60 v; v Kamniku je štacijsko poveljstvo nabralo 52 srajc, 47 hlač in 526 K 40 v; posebno zadovoljiv je uspeh v postojnskem okraju, ki je Glavni zbiralnici v Ljubljani poslal 82 srajc, 60 hlač in 1.466 K 90 v. Razen tega se je pri zbiralnici iz vse kronovine nabralo dokaj rjuh, otirač, robcev, nogavic, kontenine i. sl. Kakor je videti, je uspeh zbiranja na Kranjskem za prebivalstvo, ki je že v prvih letih vojne darovalo mnogo perila, zelo časten, zlasti če se vapošteva, da spričo občnih težav samo s perilom ni več posebejo založeno. Ker se dotó: daril še ni docela ustavil, bo o končnem rezultatu mogoče poročati šele tedaj, ko bo zbiranje faktično končano, torej šele tekom tega meseca. Glavni zbiralnici ni samo dolžnost, ampak tudi srčna potreba, izraziti v ime vojnika, ki se vračajo iz vojnega ujetništva, iskreno zahvalo darovalcem in darovalkam civilnega in vojaškega stanu za veliko njihovo požrtvovalnost in darežljivost. Glavna zbiralnica se prav tako iskreno zahvaljuje tudi krajevnim odborom, ki so prl nabiranju sodelovali tako uspešno, zlasti pa še slavn. časopisju za izdatno radovoljno pomoč. O korporacijah in posamnikih, ki so se prav posebno potrudili na korist zbiranja in dosegli posebne uspehe, bo Glavna zbiralnica, kakor ji veleva dolžnost, poročala na višja mesta, istotako o poveljnim sodelovanju žendarmerskih postaj, še enkrat: Srčna hvala vsem in vsakomur! — Po 20. avgustu t. l. preidejo agende in zaloge Glavne zbiralnice, v kolikor dotlej še ne bi bile odposlane Vojnoskrbstvenemu uradu na Dunaju, Berggasse 22, na vojaško štacijsko poveljstvo v Ljubljani, Dunajska cesta 29, drugo nadst. — V Ljubljani 5. avg. 1918. — Aleksander Mörk von Mörkenstein, Obstit., poveljnik priglasilnice za ženske pomožne moči pri Šoški armadi, Ljubljana, Narodni dom.

Vojaška odlikovanja. V drugič je dobil ponovno Najvišje pohvalno priznanje stotnik 24. lov. bat. Josip Jaklič. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči sta dobila stotnik 62. pp. Leon Perne in stotnik 87. pp. Anton Kos. — Najvišje pohvalno priznanje z meči sta dobila poročnik 2. bos. herc. pp. Ferdinand Šentjerc in poročnik 97. pp. Anton Antončič. — V drugič je dobil vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in meči stotnik 78. pp. Edvard Prapro-

nik. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in meči je dobil stotnik 24. pp. Adalbert Lončar. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil nadporočnik 97. pešpolka Marij Pavlin. — Rez. nadporočnik p. t. p. 106 Herbert Luckmann iz Ljubljane je dobil Najvišje pohvalno priznanje.

Za „Vojaški dom“ v Ljubljani. (Zahvalni dar za rešitev cesarja). Nadalje so darovali temu domoljubnemu skladu: Deželno gospojno društvo Rdečega križa za Kranjsko 500 K. — Župni urad Mirna 186 K 34 v. — Župni urad Dobrič 80 K. — Župni urad sv. Katarina Topolc 10 K. Vsak dan trpe in se mučijo naši vojaki za domovino. Vsak dan se jim spominjamo, da jim pripravimo udoben „Vojaški dom“ v Ljubljani. Zaslužili so to! darove pošiljajte na naslov: Odbor za „Vojaški Dom“ v Ljubljani. Darove sprejema za Ljubljano tudi mestni magistrat.

Uredništvo lista ruskih ujetnikov „Nedelija.“ (Dunaj, I., Georg-Cochplatz) išče vpoklicanih časnika, ki niso potrjeni za frontno službo in bi bili lahko komandirani na Dunaj v stalno čarnikarsko službo. Priglasij naj se pošljejo z natančnim naslovom na zgorajšnje uredništvo.

Podražanje kruha. Novica, da namerava vlada že z 12. avg. zvišati cene kruhu za 100 odstotkov, ni samo zelo presenetila prebivalstva, temveč ga naravnost upravičeno vznemirila. Ker so se vsa živila podražila povprečno za 400 odstotkov in je preživljenje manj premožnih in posebno ubožnih slojev prebivalstva že skoraj neznošno, napravljajo ta nevarna podražitev kruha že itak pomilovanja vredni položaj nižjih slojev prebivalstva naravnost obupen.

Orožje bo vrnjeno. C. kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani bo v teku 1 meseca svoj čas njemu oddano orožje zanesljivim osebam vrnilo, če se pismeno in utemeljevano zato prosi. Tozadevne prošnje morajo biti kolekovane z kolekom 2 K in morajo vsebovati tudi številko potrdila o oddanem orožju. Po vložitvi prošnje se bodo stranke z vabili pozvale, kdaj imajo prevzeti orožje.

Šahovski mojster Vidmar pojde na turnir ki ga prirede cistercijski opati v Košicah na Ogrskem. Tam mu bo izbiti zadnjega od njega še ne premaganega mojsta dr. Emanuela Laskerja.

Oddaja tobačne glavne zaloge v Postojni. Založna trafika, spojena s tobačno glavno zalogo v Postojni, se razpisuje v oddajo potom javnega natečaja. Ponudbe najpozneje do 7. septemb. t. l. na finančno ravnateljstvo v Ljubljani. Invalid iz sedanje vojne ter vdove in sirote v tej vojni padlih ali umrlih vojakov, v prvi vrsti častniki, istotako vdove takih vojaških oseb, imajo brezpogojno prednost pred drugimi prosilci.

Skrb za vojake. Na zidanem mostu je bilo razdeljeno od 1. januarja do 1. julija 1918 ranjenim, oziroma bolanim vojakom: 400 porcij ceglega kosila, 400 porcij večerje, 23 porcij juhe, 58 porcij sočivja, 6 porcij pečenke, 16 porcij močnate jedi, 24 porcij sira, 1830 porcij čaja, 33 porcij kave, 366 porcij kruha ter 37 pokalic.

Vojaki bodite previdni! Nepravilnost vojakov na vlakih je nevarna. Včasih niti ne počakajo, da bi se vlak ustavil, ga že naskakujejo in silijo na prostore, kjer morejo, celo na strehe zlezejo, z vlakov skačejo, predno se ustavijo, celo na prav nevarnih mestih. Zato je polno nesreč. Vojno ministrstvo je zato izdalo stroge odredbe tozadevno in kdor se ne bo ravnal po njih, bo kaznovan ostro. Dvema vojakoma, ki sta se nahajala na strehi vagona, so telefonske žice odrezale glavi, tretji vojak je zadel na strehi vagona na zid predora in si je zlomil tilnik. Take nesreče se dogajajo vsak dan.

Dopustil za obnovitev vojakom ujetnikom, ki so se vrnilli iz Rusije. Ker se še vedno dogaja, da dobe naši vojaki, ki so dospeli iz Rusije, premalo dopusta in se bo morda, kot je sporočilo vojno ministrstvo, vrnilo v doglednem času zopet precejšnje število ujetnikov, med temi bodo menda tudi Jugoslovani, podajamo v naslednjem vsebino dotičnega vojaškega odloka glede dopusta. Odlok je izdalo armadno višje poveljstvo in nosi št. 131-113. Ta odlok določa, da se zviša dosedaj veljavna dopustna doba od štirih tednov na osem tednov. Onim ujetnikom, ki prebivajo v po vojski prizadetih krajih, pritiče pa 12tedenski dopust, da se jim omogoči obnoviti prejšnje svoje gospodarske razmere. K tem krajem spadajo tudi glavarstvo Sežana, Tržič, Gradišče, Gorica, Tolmin, Trbiž, Šmohor (Hermagor) in Koče. Ako kdo vojakov, ki prebivajo v teh krajih, ne bi dobil 12tedenskega dopusta, naj to javi takoj, ko pride domov, glavarstvu, sklicujoč se na gori omenjeni odlok. Vsi oni vojaki pa, ki pred dohodom na fronto, iz kojega si bodi razloga niso dobili 8-, oziroma 12tedenskega dopusta, morajo dobiti ta dopust iz fronte, in sicer povodom prvega dopusta iz fronte. Vsi oni naj torej, ko bodo prišli na prvi dopust iz fronte, javijo svojim poveljnikom, da so dobili premalo dopusta.

Zvišanje blagovnih tarifov. „Neue Freie Presse“ poroča, da se bodo s 1. septembrom na avstrijskih in ogrskih železnicah zvišali blagovni tarifi za 70%, kar bo dalo znesek 500 milijonov kron.

Vojaške nastanitvene pristojbine se začno izplačevati na mestnem magistratu zopet v ponedeljek 12. avgusta v mestnem vojaškem nastanitvenem uradu (Mestni trg 27, III. nadstropje), in sicer za stanovanja v I. mestnem okraju (Poljanski okraj), dalje za II. mestni okraj (Mestni trg, Stari trg, Karlovska in Dolenjska cesta) in slednjič za III. mestni okraj (Trnovo in Gradišče do Franc Jožefove ceste) v ponedeljek, 12. avgusta; za stanovanja severno Prešernove ulice, Fran Josipova cesta — IV. in VI. mestni okraj — Šentpetersko predmestje in Udmat) v torek, dne 13. avgusta; za Spod. Šiško in vse one, ki imenovana dneva ne morejo priti, v sredo, 14. avgusta. Izplačuje se od 3. do pol 6. ure popoldne.

Transportno dovoljenje za sadje. „Wiener Ztg.“ priobčuje naredbo urada za ljudsko prehrano, po kateri se najmanjša množina, za katero velja pri pošiljatih jabolk, hrušk ali češpelj in sliv transportno dovoljenje, znižuje od 50 na 20 kg. Od 1. oktobra dalje je treba za vsako pošiljatev imenovanih sadnih vrst brez ozira na težno

množino transportnega dovoljenja. Nadalje se uvaja prevozno dovoljenje za sadje vsake vrste potom zrakoplovov in vozov v inozemstvo. To se tiče zlasti odpravljanja jagod v obmejnih krajih v inozemstvo.

Blagovne tržnice. Vlada se resno bavi z nakano ustanovitve blagovnih tržnic za državne uradnike in pripadnike srednjega stanu. Nekoliko velikih industrijalcev se je ponudilo, da uredijo povsod po večjih mestih Avstrije velikanske trgovine z blagom vsake vrste in finančno ministrstvo se je že posvetovalo s trgovinskim ministrstvom, da čim prej omogoči času primerno podjetje.

Dobivanje nove žetve. Kako naj se nova žetev za splošnost pridobiva in kako naj se vse ukrene, ni dovolj, da o tem sklepajo samo politične oblasti in k ti akciji pritegnjeni faktorji, ki naj potem izdajo potrebne instrukcije, marveč se bodo takim posvetovanjem pritegnili tudi širši krog interesentov, ki naj pravočasno sklenejo in odrede v svrhu rekvizicij vse potrebno.

Iz poštne službe. Prestavljeni so: Poštni nadoficijal Ferdinand Kalister od ravnateljstva k poštному uradu Trst 1, poštni oficijanti Alojzij Redlich iz Trsta 1 k poštному uradu Trst 6, Marij Majcen iz Trsta 1 k uradu Trst 6 in Avgust Černe z Jesenic k Sv. Luciji. Reaktivirani sta poštni adjunktinji Hermenegilda in Alojzija Komarek ter poštna oficijantinja Olga Komarek pri poštному uradu Trst 1.

Poštni promet na Primorskem. S 5. t. m. so zopet odprti poštni uradi Kanal, Dornberg, Moša, Plave, Renče in Sv. Lovrenc pri Moši za pisemsko pošto, tudi za priporočena uradna in privatna pisma kakor tudi za vrednostna pisma in denarne pošiljave. — Od istega dne dalje je dovoljen promet z zavitki pri poštinih uradih Gradiška, Komen in Medeja. Zavitki smejo tehtati največ 10 kg.

Cena vinu raste. Z Dolenjskega se nam poroča, da se ponekod že prodaja rdeče vino po 12 K, belo po 14 K liter.

Društvo sv. Jeronima v Zagrebu obhaja 29. avgusta 50letnico obstoja. Društvo vrši med Hrvati isto kulturno nalogo kot Družba sv. Mohorja med Slovenci.

368 slovenskih otrok je zdaj na prehrani na Hrvaškem.

Zdravljenje šolskih otrok s kopelmi je organiziralo „Društvo prijateljev otrok v Trstu“. Otroke izbirajo zdravniki.

Pogreb Linke-Crawforda. V ponedeljek 5. avgusta se je vršil veličasten pogreb na kopalnišču Pobrež pri Mariboru dne 31. julija t. l. v značnem boju padlega letalskega nadporočnika Frank Linke-Crawforda, lastnika reda železne krone in več drugih odlikovanj za posebno hrabrost. Pogreba se je udeležilo veliko članov častniškega zbora v Mariboru.

Za 15.000 K praznih vreč so ukradli v nekem skladišču na pomolu v prosti lukvi v Trstu 20letni Fr. Vrižnik, 21letni Anton Legiša, 20letni Rudolf Božič, 24letni Mario Cecca, 46letni Matej Blažina, 27letni Blaž Vidovič, 18letni Marino Miani in 26letni Albin Cleva.

Zakaj je špirit tako drag. Iz neke objave okrožnega sodišča v Aradu na Ogrskem, ki se nanaša na zapuščino jeseni umrlega lastnika tvornice za špirit v Aradu, Adolfa Neumanna, je razvidno, da je zapustil Neumann 17 milijonov kron premoženja.

Zrtev tihotapcev. Na Glincah pri Ljubljani so doslej še neznani storilci napadli mestnega stražnika Demšarja. Čakali so nanj, ko je šel zvečer domov. Ljudje so pozneje dobili ob cesti Demšarja nezavestnega, vsega v krvi. Pravijo, da so Demšarja napadli tihotapci, ki tihotapijo blago v Trst, ker jim je Demšar, kakor mu veleva služba, odločno gledal na prste. Demšar je bil močno ranjen.

Vretence sukanca 44 K. V Budimpešti so zaprli nekega juda, ker je zahteval za vretence sukanca (432 m) 44 K; meter sukanca bi stal tedaj več kot 10 vin.

Najvišja najemnina za sobe v hotelih. Ogrski uradni list objavlja odredbo, ki določa najvišje cene za hotelske sobe.

Štiri krone za eno jajce! Če bi bilo „oko postave“ povsod tako čuječe, kot v Porečah ob Vrbskem jezeru, potem bi dražilec cen šla bolj trda. Ljudje so zvedeli, da plačujejo letoviščarji ob jezeru za nekatera živila zelo visoke cene. Tako je prinesla tjakaj tudi neka ženska polno košaro jajc in jih ponudila premožnemu gospodu po štiri krone; če pa jih kupi celo košaro, je rekla, jih dobi po 3 K! Nesramnica pa je imela smolo; orožniki so ji zaplenili vsa jajca, ki so bila potem prodana domačemu prebivalstvu po zmerni ceni; njo pa so zaprli.

Kaj bo z našo valuto?

Poslanec Hummer, ki je v zadnjem času postal znan radi svoje novo ustanovljene agencije za izveščevanje časnikov, se bavi v „Politische Tagebücher“ s stanjem naše valute in prihaja do zaključka, da je sedajna kupna vrednost naše krone v primeri k oni poslednjih mirovnih let padla na šestino, da pa se tudi tekom prihodnjih dvajset let po miru zviša vrednost krone samo za 100 odstotkov, vsled česar bi plačala naša krona pravzaprav le 30 v.

Obetajo se nam zelo nezdrave razmere. Najbolj bodo trpeli oni, ki računajo s stalnimi dohodki iz čiste glavnice, dočim je jasno, da zadobi delo in vsak produkt vrednost, ki se bo presojala po pravi kupni ceni krone. Hummer misli, da nastopi s časom uravnava in izjednačenje vrednosti na način, da vse ostane tako nekako v starem razmerju blaga in dela, v razmerju posameznih vrst blaga in posameznih strok dela. Rezultat bo samo, da se bomo morali navaditi računati z večjimi števili, čim nastopi neizogibna izguba posesti.

Cisto nemogoče se zdi poslancu Hummerju upirati se takim dejstvom, ker smo zamudili čas za saniranje finančnega položaja z oddajo premoženja, kar bi se bilo mogoče izvesti še pred dvema letoma. Pa tudi za to ne smemo manjšati obratne glavnice z oddajo premoženja, ker bodo bodoče cene surovin neznansko visoke. Država

bo prejela velike davke v slabem denarju, plačevala pa bo svoje dolgove istotako s slabim denarjem. To je samo zvišanje prometa ne da bi bil zvišan realni znesek. Je pa to tudi neke vrste oddaja premoženja brez katastrofalnih posledic.

Zelo previdni bomo morali biti, pravi posl. Hummer, pri cenitvi naše valute napram drugim državam. Ne glede na sovražne države je naša valuta v nevtralnih deželah pod vplivi, ki jih po sklepu miru več ne bo. Tudi naše razmerje k zavznikom ne dopušča, da bi si ustvarili sodbo o naši valuti v razmerju z valutami inozemstva v bodočnosti. Kajpada smo za dolgo časa oškodovani napram onim državam, ki so si znale srečno in spretno urediti svoje denarno gospodarstvo v vojni.

Hummer, kojega izvajanja niso povsod brezpogojno trdno utemeljena, prihaja koncem izvajanj k potrebi poglobitve zveze z Nemčijo in pravi, da te ne smejo motiti nikake teorije. To dokazati mu je morda bil glavni namen, povedal pa nam je seveda tudi staro resnico, da je naša valuta res slaba.

Gotovo bolj nego izvajanja poslanca Hummerja pa zanima naše občinstvo stališče Ogrov glede slabšanja naše valute. „Az Est“, ki nosi na Ogrskem v nekih zadevah prvi zvonec, piše pod naslovom „Kako kvirijo Avstrijci našo valuto?“ med drugim to-le:

„Zadnji teden raste rapidno kurz inozemskih deviz. N'ozemski goldinar, ki je veljal še pred nekaj tedni 325 K, je poskočil na 398 K, bolgarski lev, ki je stal pred mesecem dni 111 K, velja danes že 125 K. Švicarski frank, ki je stal 152 K, stane danes že 207 K. Danes že nista dovolj dve kroni, da bi dobila za njih frank. Ta položaj najbolje osvetljuje razmere.

V finančnih krogih pripisujejo rapidno dviganje deviz, do katerega je prišlo poslednji čas, različni izvozni oziroma dovozni politiki ogrskega in avstrijskega finančnega ministrstva. Dočim dela ogrska vlada dovozu iz inozemstva velike zapreke ter noče dovoliti niti nakupa najpotrebnejših predmetov, da ne bi s porabo tujih valut zakrivila dviganje deviz in padanje kronske vrednosti, dobivajo v Avstriji trgovci jako dostikrat dovoljenje. Resnosti, kakršna se na Ogrskem izvršuje, v Avstriji niti ne poznajo. In posledica tega je, da se kvira valuta in da poslabšanje valute občutijo samo Ogrji, dočim ima Avstrija z ozirom na padlo valuto vso ugodnost rastočega dovoza. Kar izgubi tam na valuti, to dobivajo s pomnoženimi zalogami blaga. Dočim je pri nas posledica varstva valute padanje valute, pomanjkanje blaga in vsled tega abnormalno dviganje cen.

Razlika je tako kričeča in pomanjkanje skupne denarne manipulacije tako očito, da mora z ozirom na vse to najbolj navdušen zagovornik skupne banke in financ misliti le na samostalno banko. Treba je nemudoma in energično napraviti potrebne korake.“

Z ločitvijo financ si hočejo torej Ogrji pomagati. Bodo li potem bolje vozili kakor če vlečejo skupni voz?

Drobiž.

Tovarištvo oficirjev.

Dunaj, 8. avgusta. (K. u.) Naprošeni smo, javiti p. n. uredništvom nasledn e:

Iz vojaških krogov doznavamo, da bo na rojstni dan cesarja uvedena vso monarhijo obsegajoča akcija, koje namen je ustanovitev društev in zvez neaktivnih oficirjev in njim enakih. Ta društva in zveze, ki bodo ustvarjena ločeno po pokrajinah, naj zavarujejo razmerje tovarištva, med aktivnimi in neaktivnimi oficirji, ki se je v vojni zelo obneslo.

Malvy v prognanstvu.

Pariz, 8. avgusta. Malvy se je podal na poti v prognanstvo naravnost v San Sebastian na Špansko.

Usoda carice.

Bazel, 7. avgusta. „Temps“ poroča, da so boljševidki privolili, da se carica in njene hčere izročé Španski.

Nov požar na Rivlieri.

Bern, 8. avgusta. „Progres de Lyon“ poroča, da na Rivieri zopet divja strašen požar.

Petnajstletnica macedonske vstaje.

Sofija, 8. avgusta. Povodom slavlja revolucije je poslal načelnik občine v Skoplju carju Bolgarov navdušeno brzojavko, v kateri se spominja revolucije pred petnajst leti in sedajne okupacije, ki je Macedonce za vedno združila z Bolgarijo. Načelnik občine izraža željo in trdno nado, da ostanjejo Macedonci združeni z Bolgarijo in s carjem osvoboditeljem, ter se zahvaljuje hrabri bolgarski armadi.

Širom sveta.

Dunajska občina in poljedelstvo. Dunajska občina je vzela v najem posestvo Joslovici na južnem Moravskem in s tem pomnožila svoja poljedelska podjetja na okroglo 900 johov. V najem spada vsa živila, t. j. tačas 187 molznih krav, 70 telet in mladih repov, 106 vprežnih volov in 56 konj. Obstoji možnost, da se zviša število molznih krav na 500 in se napravi velika prašičereja. — S tem misli dunajska občina, da nekoliko odpomore bedi.

Prepovedani znaki poljskih legij. Današnja „Lemberger Ztg.“ poroča, da je vojaško poveljstvo v Krakovu prepovedalo vsem pripadnikom skupne armade nositi sledeče znake: Legijski križec za hrabrost, vse polkovne znake poljskih legij, vse druge znake, ki jih ni uvedla avstrijska vojna uprava in ki so bili v navadi pri legijah. Razen tega so prepovedani gumbi s poljskim orlom.

Vojni oderuh. Neki prodajalec delikates na Dunaju je prodal 1 kg gnjati za 100 K. Zagovarjal se bo pred vojnim uradom. V Ljubljani pa takega oderuštva menda še ni.